

Aan de Dames en Heren Burgemeesters

Ter informatie:

Aan de Dames en Heren Provinciegouverneurs

Uw contactpersoon

Frank VERDUYN

E-mail

frank.verduyn@rrn.fgov.be

T

02 518 23 06

F

02 518 28 06

Uw referentie

Onze referentie

III21/721.360/141/14

Bijlagen

Brussel

27 -01- 2014

Het verstrekken van informatie uit de bevolkingsregisters voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden.

Geachte mevrouw, Geachte heer,

Tot op heden was het voor personen die genealogische onderzoeken verrichten enkel mogelijk om informatie uit de bevolkingsregisters te verkrijgen wanneer zij in hun aanvraag uitdrukkelijk melding maken van de wettelijke of reglementaire bepaling waaruit het noodzakelijk karakter bleek van dit onderzoek naar erfgenamen (bijvoorbeeld: artikel 724 van het Burgerlijk Wetboek, artikel 1168 van het Gerechtelijk Wetboek of artikel 42 van het koninklijk besluit van 31 maart 1936 houdende het wetboek der successierechten).

Personen die stamboomonderzoeken verrichten met betrekking tot hun eigen familie en onderzoekers of studenten die een historisch of wetenschappelijk onderzoek verrichten naar een bekende familie, konden hiervoor op geen enkele wijze gebruik maken van de informatie uit de bevolkingsregisters.

Vanwege de genealogen en vanuit academische kringen was er de laatste tijd dan ook een toenemende vraag om de bevolkingsregisters open te stellen voor opzoekingen van genealogische, historische en wetenschappelijke aard.

In nauw overleg met de Verenigingen van steden en gemeenten, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en met het Algemeen Rijksarchief, werd een wijziging voorbereid van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister. Zo wordt voorzien in een ruimere toegangsmogelijkheid tot de bevolkingsregisters voor opzoekingen van genealogische, historische en wetenschappelijke aard. Deze nieuwe regeling is in belangrijke mate geïnspireerd op de regeling met betrekking tot de openbaarheid van de register van de burgerlijke stand, zoals bepaald in artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek.

Dit koninklijk besluit van 5 januari 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister verscheen op 17 januari 2014 in het Belgisch Staatsblad. Dit besluit trad in werking op 27 januari 2014 (10 dagen na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad).

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 Brussel

T 02 518 21 31
F 02 210 10 31

callcenter.rrn@rrn.fgov.be
www.ibz.rrn.fgov.be

Hieronder vindt u een toelichting over de krachtlijnen van deze nieuwe regeling.

A. De mogelijkheid tot het bekomen van informatie uit de bevolkingsregisters voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden

1. Door het aanvragen van uittreksels uit de registers of getuigschriften:

Wanneer het College van Burgemeester en Schepenen een schriftelijke aanvraag ontvangt tot het bekomen van uittreksels of getuigschriften over een derde persoon en deze informatie wordt gevraagd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, dient bij de behandeling van deze aanvraag vooreerst te worden nagegaan of de gevraagde uittreksels of getuigschriften betrekking hebben op bevolkingsregisters die meer of minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten (artikel 3 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister).

In dit verband wordt eraan herinnerd dat de papieren bevolkingsregisters, die werden gehouden tot 1992, werden afgesloten na iedere tienjaarlijkse volkstelling. Het om de 10 jaar afsluiten van de bevolkingsregisters gebeurt niet meer sinds de invoering van de digitale bevolkingsregisters, die permanent worden bijgewerkt.

De termijn van 120 jaar dient te worden berekend vanaf het ogenblik van de aanvraag voor het bekomen van het uittreksel of getuigschrift.

a/ de aanvraag heeft betrekking op bevolkingsregisters die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten:

In dergelijke gevallen is de kans uiterst miniem dat de gevraagde uittreksels of getuigschriften betrekking zouden hebben op personen die nog in leven zijn. Het gaat hier namelijk om personen die meer dan 120 jaar geleden werden geboren.

De uittreksels of getuigschriften gevraagd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden kunnen dan ook door de gemeente vrij (zonder enige toestemming) worden afgeleverd aan de aanvrager.

Indien dit in de aanvraag werd gevraagd, mogen de afgeleverde uittreksels of getuigschriften ook de afstamming in opgaande lijn vermelden. Zonder deze informatie blijkt het moeilijk te zijn om genealogisch onderzoek te verrichten.

b/ de aanvraag heeft betrekking op bevolkingsregisters die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten:

In dergelijke gevallen dient meer rekening te worden gehouden met de privacy van de persoon over wie personeegegevens worden gevraagd, zodat dan ook strengere regels gelden.

Uittreksels of getuigschriften gevraagd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden kunnen in voorkomend geval door de gemeente slechts aan de aanvrager worden afgeleverd mits schriftelijke toestemming van de persoon op wie ze betrekking hebben of van één van zijn verwanten.

Artikel 3 van voormeld koninklijk besluit voorziet een duidelijke rangorde van de personen die hun toestemming dienen te verlenen:

- In de eerste plaats komt het uiteraard aan de betrokkene zelf toe om toestemming te geven voor het afleveren van uittreksels of getuigschriften die op hemzelf betrekking hebben. Betrokkene is immers meester over zijn eigen personeegegevens. Voor een minderjarige dient deze toestemming te worden gegeven door zijn ouders of zijn voogd.
- Indien de betrokken persoon is overleden of niet meer gezond van geest is (bijvoorbeeld bij dementie), dient deze toestemming te worden gegeven door diens langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner.
- Indien ook deze laatste niet meer in staat zou zijn om zijn/haar wil te uiten, dient deze toestemming te worden gegeven door ten minste één van de afstammelingen in de eerste graad (m.a.w. één van de kinderen) van de betrokken persoon. De toestemming van één van de kinderen volstaat.
- Bij gebrek aan afstammelingen in de eerste graad die hun toestemming kunnen verlenen, kan de toestemming gegeven worden door het College van Burgemeester en Schepenen.

Deze toestemming (die duidelijk melding dient te maken van de doeleinden waarvoor het uittreksel of getuigschrift wordt aangevraagd) dient door de aanvrager zelf te worden voorgelegd.

Deze toestemming kan eveneens de machtiging inhouden om ook de afstamming in opgaande lijn te vermelden op het gevraagde uittreksel of getuigschrift.

De aanvraag tot het bekomen van uittreksels of getuigschriften dient tevens de verbintenis te bevatten dat de verkregen personeegegevens door de aanvrager enkel zullen worden gebruikt voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden, alsook de vermelding van de publicaties waarvoor deze gegevens eventueel zullen worden aangewend. Voordat de gevraagde uittreksels of getuigschriften worden uitgereikt, kan het College aan de aanvrager alle bijkomende inlichtingen vragen die vereist zijn om de gegrondheid van de aanvraag te beoordelen (het nieuwe artikel 10bis van voormeld koninklijk besluit).

Ter bescherming van de privacy van de betrokken persoon, zijn langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner en zijn afstammelingen, mag diens adres in geen geval door de gemeente rechtstreeks worden meegedeeld aan de aanvrager. Wel is een systeem uitgewerkt waarbij het voor de aanvrager toch mogelijk is om de betrokken persoon te bereiken voor het vragen van de toestemming voor het bekomen van het uittreksel of getuigschrift: Bij zijn aanvraag kan de aanvrager een brief voegen gericht aan de betrokkene. Deze brief wordt vervolgens door de gemeente doorgestuurd naar de bestemming, die zelf beslist of hij al dan niet ingaat op het verzoek van de aanvrager (artikel 3, voorlaatste lid, van voormeld koninklijk besluit).

De gemeente mag de gevraagde uittreksels en getuigschriften afleveren tegen kostprijs (artikel 3, laatste lid, van voormeld koninklijk besluit). Hierbij mogen zowel de personeelskosten (voor de tijd besteed door het gemeentepersoneel aan het verrichten van de nodige opzoekingen en de aflevering van het gevraagde document), als de eventuele investeringskosten (bijvoorbeeld: kosten voor het digitaliseren van de bevolkingsregisters en het aanmaken van reproducties ervan) worden aangerekend.

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 Brussel

T 02 518 21 31
F 02 210 10 31

callcenter.rrn@rrn.fgov.be
www.ibz.rrn.fgov.be

2. Door het raadplegen van de bevolkingsregisters:

Bevolkingsregisters die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten, kunnen vrij worden geraadpleegd indien dit gebeurt in het kader van genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, dit ongeacht of het papieren of gedigitaliseerde registers betreffen (het nieuwe artikel 5bis van voormeld koninklijk besluit).

De modaliteiten van deze raadpleging (bijvoorbeeld: de aanvraagtermijn, de openingsuren, ...) worden vastgesteld door het College van Burgemeester en Schepenen, voor zover deze archieven nog in het bezit zijn van de gemeente en dus niet naar het Rijksarchief werden overgebracht.

De veiligheidsconsulent die door de gemeente werd aangewezen (in toepassing van artikel 10 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen) is belast met het toezicht op de raadplegingen van de bevolkingsregisters van de gemeente. Onder toezicht van de veiligheidsconsulent dient een logging te worden bijgehouden van de raadplegingen van de bevolkingsregisters (het nieuwe artikel 12bis van voormeld koninklijk besluit). Deze logging kan tevens een hulpmiddel vormen voor de gemeente bij eventuele betwistingen.

3. Door het aanvragen van personenlijsten:

Het College van Burgemeester en Schepenen kan personenlijsten verstrekken aan onderzoekers die uitdrukkelijk doen blijken van een duidelijk historisch of ander wetenschappelijk belang. Indien dit wordt gevraagd, mogen de verstrekte personenlijsten ook de afstamming in opgaande lijn vermelden (artikel 7, eerste lid, e), van voormeld koninklijk besluit).

Deze personenlijsten dienen schriftelijk te worden aangevraagd aan het College van Burgemeester en Schepenen met de uitdrukkelijke vermelding van het gebruik waarvoor ze worden gevraagd.

Indien de aanvraag betrekking heeft op bevolkingsregisters die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten, dient deze aanvraag tevens de verbintenis te bevatten dat de verkregen personeegegevens door de aanvrager enkel zullen worden gebruikt voor historische of wetenschappelijke doeleinden, alsook de vermelding van de publicaties waarvoor deze gegevens eventueel zullen worden aangewend. Voordat de gevraagde personenlijsten worden verstrekt, kan het College aan de aanvrager alle bijkomende inlichtingen vragen die vereist zijn om de gegrondheid van de aanvraag te beoordelen (het nieuwe artikel 10bis van voormeld koninklijk besluit).

B. De mogelijkheid voor de gemeenten om de gegevens uit de bevolkingsregisters op een digitale informatiedrager over te zetten en om reproducties ervan aan derden ter beschikking te stellen.

Het nieuwe artikel 5ter van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister voorziet tevens in de mogelijkheid voor de gemeenten om de bevolkingsregisters te digitaliseren, dit met het oog op een duurzame bewaring. Papieren bevolkingsregisters kunnen immers verloren gaan of beschadigd geraken als gevolg van een incident of slechte bewaaromstandigheden of door veelvuldige manipulatie.

Bij digitalisering dient rekening te worden gehouden met de volgende aanbevelingen:

- vanaf de opstart dient het volledige digitaliseringproject (de logistiek, de materiële behandeling van de documenten, de eigenlijke digitalisering en de opslag van de digitale documenten) te worden gedocumenteerd;
- de digitalisering dient te voldoen aan de minimale technische kwaliteitseisen;
- de keuze van het opslagformaat dient in overeenstemming te zijn met de eisen van de lange termijn bewaring;
- tijdens de digitalisering dienen technische, administratieve en beschrijvende metadata te worden opgeslagen;
- regelmatige kwaliteitscontrole is noodzakelijk tijdens het volledige project;
- na het voltooien van het digitaliseringproject dient een procedure voor regelmatige controle van het digitaal archief te worden gedefinieerd.

Eveneens is het voor de gemeenten mogelijk om reproducties van gedigitaliseerde bevolkingsregisters (d.w.z. digitale kopieën van de bevolkingsregisters) die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten tegen kostprijs ter beschikking te stellen van derden wanneer deze bestemd zijn voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden (artikel 5ter, tweede alinea, van voormeld koninklijk besluit van 16 juli 1992). Om te vermijden dat deze registers op het internet zouden terechtkomen, is het deze derden echter niet toegestaan de verkregen reproducties verder te verspreiden.

Voor bijkomende inlichtingen in verband met deze omzendbrief kan u zich steeds wenden tot de Dienst Bevolking en Identiteitskaarten (contactgegevens te raadplegen op de website www.ibz.rrn.fgov.be, onder de rubrieken 'Bevolking' >'Contactpersonen').

Hoogachtend,

Joëlle MILQUET

Minister van Binnenlandse Zaken

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 Brussel

T 02 518 21 31
F 02 210 10 31

callcenter.rrn@rrn.fgov.be
www.ibz.rrn.fgov.be